

Література:

1. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / за ред. А. Є. Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – С. 5–105
2. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник [Електронний ресурс] / В. І. Романчиков – К.: Центр учбової літератури, 2007 – Режим доступу: http://dmeti.dp.ua/file/kdoczn_10892.pdf
3. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень: підручник / Д.М. Стеченко, О. С. Чмир. – К.: Знання, 2007. – 317 с.

Abstract. The essence and history of development of science and science are considered and analyzed. The world experience of scientific activity development and world tendencies of science development are studied.

Key words: science, science, development, tendencies, scientific researches

ВПЛИВ ПРЕСИ НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ

*Т.В. БЕРЕЗОВСЬКА,
канд. істр. наук, доцент кафедри українознавства,
Миколаївський національний аграрний університет,
м.Миколаїв, Україна*

Анотація. Досліджується роль і значення преси в процесі формування громадської думки, поглиблення російсько-німецьких економічних і політичних протиріч в останній третині ХІХ століття.

Ключові слова: ідеологія, дипломатія, газети, війна, дипломатія, політика.

Роль преси у формуванні громадської думки завжди була вирішальною і використовувалася політиками для досягнення власної мети, як правило, пов'язаної з агресивними діями уряду в тому чи іншому напрямку. Це віками випробуваний засіб впливу на людську свідомість. Сьогодні його замінив телевізор, в останній третині ХІХ ст.. основними засобами інформації виступали столичні газети і журнали. Провінційна преса лише передруковувала їхні передовиці.

І хоча в діяльності преси, на перший погляд, лежить збирання й поширення з певною метою відповідної інформації. Проте поряд із комунікативними функціями дедалі виразнішими стають функції політичні: від невинного бажання обмінятися якимись новинами до свідомого прагнення

використати їх, аби створити певну громадську думку. Саме тому європейська преса виступала вагомим чинником світової політики.

Підтвердженням цієї тези служать матеріали преси 1879 р., що на своїх шпальтах вела обговорення наслідків Берлінського конгресу 1878 р. Слід наголосити, що це обговорення вийшло за межі суто газетної інформативності й набуло значення міжнародної газетної полеміки. Журналісти і політики назвали її газетною війною або чорнильною війною. У подальшому цей вислів потрапив до історіографії.

Газетна, або чорнильна війна розпочалася в січні і завершилася в серпні 1879 р. У ній відбилосся незадоволення й обурення майже всіх верств населення Російської імперії наслідками Берлінського конгресу, а також зовнішньою політикою Німеччини та Австро-Угорщини. Російська преса в зазначений період почала заявляти про себе як про неабияку силу, з якою неможливо не рахуватися, і яка здатна впливати на політику самого високого державного рівня. Російський уряд цілком свідомо закривав очі на відкрито вороже ставлення російської преси до союзних країн Німеччини та Австро-Угорщини, тим самим надаючи громадській думці можливість „ випустити пар ”, накопичений ура-патріотичним піднесенням напередодні російсько-турецької війни 1877 р. Уряд непокоївся тим, що суспільне обурення наслідками Берлінського конгресу може набути інших форм, зокрема, вилитися в критику підвалин самодержавства.

Ініціатором газетної війни виступив голова Російського міністерства іноземних справ князь О.М. Горчаков. На початку січня 1879 р. він розмістив у газеті „Голос” статтю, в якій писалося про чорну невдячність князя Бісмарка. Йому дорікали, що Росія в свій час, 1871 року, дозволила Німеччині розбити Францію. Проте Німеччина не підтримала Росію на Берлінському конгресі [2, 4 січня]. Трохи пізніше „Голос” без будь-якої застороги заявив про недоцільність укладання нової Троїстої угоди, бо Росія і зі старої нічого не мала [2, 24 січня]. Подібні публікації з’являлися на шпальтах газет протягом всього року.

Бісмарк занепокоїв політичний авантюризм Горчакова. Свою головну задачу як політика він вбачав у запобіганні розколу Європи на два ворогуючих табори, а страх перед таким розколом називав „кошмаром коаліцій” [1, с.48]. Для того, щоб це не здійснилося, Росії і Німеччині необхідно було знаходитися в одній політичній упряжці, в якій третьою повинна була стати Австрія. Бісмарк був переконаний, що Росії потрібний твердий лад всередині країни, а в зовнішній політиці – союз із традиційними партнерами. На його думку, російсько-французька угода здатна привести Росію до катастрофи.

У газеті „National Zeitung” з’явилася стаття, в якій Горчаков виставлявся стареньким і позбавленим розуму дипломатом, який проводить не національну, а свою власну політику і дуже необережно заграє з Парижем [3]. Інший офіціоз Бісмарка газета „Post” пророкувала Росії, якщо та залишиться без монархічних союзників, загибель від нігілізму та революції[4].

Проте громадська думка Росії була вже підготовлена до розриву відносин традиційним партнером – Німеччиною. І якщо в царювання Олександра II про такий розрив майже одностайно висловилися преса лише протягом 3-5 місяців 1879 р., то в нове царювання Олександра III ця теза стала звичайною на шпальтах газет. Організатором критики союзу з Німеччиною виступав М.Н.Катков. Проте не можна не віддати належного і О.М. Горчакову і його офіціозу „Голосу”[5].

Таким чином, розглянувши деякі політичні та економічні аспекти газетної війни 1879 р., можна зробити висновок, що преса Росії виступила не лише її ініціатором, але й висунула тезу про припинення союзних відносин з Німеччиною і шукання політичного альянсу з Францією. Хоча Росію і Німеччину пов’язувала династична єдність, спільність торгівельно-економічних інтересів, їх союз був підданий нищівній критиці з боку петербурзької газети „Голос”, офіціозу канцлера О.М. Горчакова, а також московських видань російських промисловців. Решта російських газет, за незначним винятком, вела справжню антинімецьку та антибісмарківську кампанію, вдаючись до різних, іноді бульварних, засобів.

Уряд Олександра II спочатку не стримував громадську думку Росії в її самовираженні. Проте, коли це самовираження почало виходити за межу дозволених ризиків, уряд вдався до репресивних заходів. Газети припинили негативні висловлювання про Німеччину. Проте громадська думка була спрямована проти цієї союзної країни. І головну роль в цьому процесі відіграла преса.

Література:

1. История дипломатии / под. ред. В.М.Хвостова.– М.: ОГИЗ, 1956. – Т.2. – С.234.
2. Голос. – 1879. – річний комплект.
3. National Zeitung. – 1879. – Der 11. Februal.
4. Post. – 1879. – Der 8. September.
5. Вестник Европы.-1879.-Кн.3.-С.44.

Abstract. *The role and significance of the press in the process of forming public opinion, the deepening of Russian-German economic and political contradictions in the last third of the nineteenth century are studied.*

Key words: *ideology, diplomacy, newspapers, war, diplomacy, politics.*

ПРІОРИТЕТНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ЕКОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Н.В. БОБРОВСЬКА,
канд. ек. наук, старший викладач кафедри обліку і оподаткування,

М.А. ЛЕСІК,
здобувач вищої освіти факультету менеджменту, групи МЕН 3/2

А.В. КОВАЛЕНКО,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету, групи Б 3/2
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Анотація. *Досліджено особливості впровадження інноваційно-технологічного оновлення у підприємствах аграрного сектора. Обґрунтовано, що досягнення стабільного розвитку галузі можливе за умов впровадження інноваційно-екологічних технологій виробництва, особливо у вирішенні екологічно-економічних складових.*

Ключові слова: *інноваційний розвиток, екологічна складова, технологічне оновлення, інноваційно-екологічні технології виробництва.*